

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประเมินผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้เขียน นางสาวอรุณี วิศิษฎ์พร
สาขาวิชา การวิจัยและพัฒนาระบบสาธารณสุข
ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงภาระงานและการเงินของสถานีอนามัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปรียบเทียบ ก่อน - หลัง มีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประเมินผลระดับการจัดบริการและระดับความพึงพอใจในการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิกับคุณลักษณะประชากรของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานีอนามัย 61 แห่ง และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย 175 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยวิธีการประมาณจากจำนวนประชากร สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบบันทึก ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน และหาความเที่ยงของเครื่องมือส่วนการปฏิบัติและความพึงพอใจได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค อัลฟา เท่ากับ 0.94 และ 0.88 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประมาณค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์การจำแนกพหุ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านภาระงานของสถานีอนามัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบและปริมาณงาน เปรียบเทียบ ก่อน - หลัง มีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความครอบคลุมผู้มีสิทธิรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.36 อัตราการใช้บริการที่สถานีอนามัยจำแนกตามสิทธิเปรียบเทียบ ก่อน - หลัง มีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของผู้มีสิทธิประกันสุขภาพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ประกันสังคม ไม่มีสิทธิ และเต็มใจจ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเปลี่ยนแปลงการเงินของสถานีอนามัยเปรียบเทียบ ก่อน - หลังมีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ค่าเวชภัณฑ์

วัสดุการแพทย์ วัสดุทั่วไป/ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าครุภัณฑ์ ค่าตอบแทนนอกเวลา และรายรับของสถานีนอนามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย มีระดับการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิทั้งรายรวมและรายกิจกรรมการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค และการฟื้นฟูสุขภาพอยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจในการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิทั้งรายรวมและรายด้านบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ และการจัดการระดับปานกลาง ยกเว้นด้านงบประมาณมีความพึงพอใจระดับน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิตกับคุณลักษณะประชากร พบว่า อายุ ตำแหน่ง และความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์กับผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กับผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิมากที่สุด รองมาคือ ตำแหน่ง และอายุ ตามลำดับ กลุ่มที่มีความพึงพอใจระดับปานกลางถึงระดับมาก มีตำแหน่งด้านวิชาการ และมีอายุมากกว่า 40 ปี มีผลการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิตดีกว่ากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Thesis Title   The Evaluation of Primary Care Services in the Universal Health
Care Coverage Program of Health Personnel at Health Centers in
Phra Nakhon Sri Ayuthaya Province
Author   Miss Arunee Wisitporn
Program   Health System Research and Development
Academic Year   2002

Abstract

This study is a formative evaluation research. The objectives of this research were: to evaluate the changes of the workload and finance of public health centers in Phra Nakhon Sri Aythaya Province by comparing the level of service provision and the level of satisfaction in primary care before and after the implementation of the Universal Health Care Coverage Program provided by health personnel in Phra Nakhon Sri Ayuthaya Province, and to find out the relationships between the results of primary care provision classified according to the characteristics of the health care population. The subjects were 61 health centers and 175 health personnel. The subject size was calculated by estimating the number of population using simple random sampling method. Data were collected using a questionnaire and a record form. The instruments were tested by 7 experts. Cronbach's Alpha was used in calculating the value of reliability and the coefficients for the practice and satisfaction were 0.94 and 0.88 respectively. The data were analyzed in terms of frequency, percent, arithmetic mean, standard deviation, using t-test for estimation of differences between the mean of the 2 groups of population independent to each other, one-way ANOVA, and multiple classification analysis. (MCA) The results are as follows:

For the workload of the health centers, it was found that the responsibility and the amount of work of the target group before and after the implementation of the program were not statistically different. The coverage of people eligible for health care increased by 7.36 percent. When classified according to the right of service users to medical care: government servants/state enterprise employees, social welfare, no right, and willing to pay, the rate of service use at the health centers before and after

the implementation of the program differed significantly at the level 0.05. Financial changes of the health centers before and after the implementation of the program showed that the budget allocated for medical supplies, medical materials, general supplies/general expenses, public utilities, equipment, overtime payments, and revenues of the health centers were significantly different at the level 0.05. The level of provision as a whole and for each treatment activity, health promotion, disease prevention, and health rehabilitation each item of service provision by health personnel were good. The overall level and the level by item of satisfaction with health service provision: personnel, supplies, equipment, medical supplies, and management were at the moderate level with an exception for budget, for which the level of satisfaction was at the low level. The relationship between the results of primary health care provision classified according to the characteristics of the population revealed that the relationship between the results of service provision and age, position and satisfaction were statistically significant at the level 0.05. The relationship between satisfaction and the results of primary health care provision was at the highest level, followed by that of the position and age, respectively. The group with the level of satisfaction from moderate to high held academic positions and were over 40 years old. The results of their service provision were better than other groups and were statistically difference.